

OM azonosító: 028112

Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde

INTÉZMÉNYI PEDAGÓGIAI PROGRAM

meusheranos.com

**Szeghalom
2013**

Tartalomjegyzék

1. Törvényi háttér.....	1.o
2. Intézményi adatok.....	2.o.
2.1. Az intézmény jellemző adatai.....	2.o.
2.2. Az intézmény működésének meghatározása.....	2.o.
3. Helyzetkép.....	3.o.
3.1 Az óvoda elhelyezkedése a településen.....	3.o.
3.2. Az óvodai helyzetkép.....	3.o.
4. Óvodakép.....	4-5.o.
5. Gyermekképünk.....	5.o.
6. Pedagóguskép.....	6-7.o.
6.1. Küldetésnyilatkozatunk.....	7-8.o.
6.2. Jövőképünk.....	8.o.
6.3. Fő céljaink, feladataink.....	8-9.o.
7. Hagyományaink.....	10.o.
8. Az óvoda nevelésfilozófiája.....	11.o.
8.1. Alapelveink.....	11.o.
8.2. Nevelőközösségünk által elfogadott értékek.....	11.o.
9. Az óvodai élet tevékenységformái.....	12.o.
9.1. Egészséges életmódra nevelés.....	12-13.o.
9.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés.....	14-15.o.
9.3. Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés.....	16.o.
10. Alkalmazott nevelési eljárásaink.....	17.o.
11. A nevelési folyamat rendszere.....	18.o.
12. Tevékenységek.....	19.o.

12.1. Játék.....	19-20.o.
12.2. Mozgás.....	21-23.o.
12.3. Verselés, mesélés.....	24-25.o.
12.4. Külső világ tevékeny megismerése.....	25-26.o.
12.5. Egészségfejlesztési program.....	27-30.o.
12.6. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	31-32.o.
12.7. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	32-34.o.
12.8. Munka.....	34-35.o.
13. A tevékenységben megvalósuló tanulás.....	35-36.o.
14. Tervezés, szervezés	
14.1. Tervezés.....	36.o.
14.2. Szervezés.....	36-37.o.
14.2.1. Tevékenységek szervezésének elvei.....	37.o.
14.3. Az ismeretek átadásának szervezett időkeretei.....	37.o.
14.4. Napirend.....	38.o.
15. Az óvoda kapcsolatai.....	38.o.
15.1. Fenntartó - Óvoda.....	38.o.
15.2. Család - Óvoda.....	39.o.
15.2.1. Kapcsolattartás formái.....	39.o.
15.2.2. Továbbfejlesztési lehetőségeink.....	39.o.
15.2.3. Kapcsolattartás eredménye.....	39.o.
15.3. Óvoda – Iskola.....	39.o.
15.3.1. Kapcsolattartás formái.....	39.o.
15.3.2. Továbbfejlesztési lehetőségek.....	40.o.
15.3.3. A kapcsolattartás eredménye.....	40.o.

16. Egyéb kapcsolataink.....	40.o.
16.1. Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat.....	40.o.
16.1.Városi Gyámhivatal.....	40.o.
16.2. Védőnői szolgálat.....	41.o.
16.3. Logopédus, pszichológus (Békés megyei pedagógiai szak- szolgálat szeghalmi tagintézménye.....	41.o.
16.4. Nagy Miklós Városi Könyvtár és Sárréti Közérdekű Muzeális Gyűjtemény.....	41.o.
16.5. Gyermekünk Jövőjéért Alapítvány, Együtt a Gyermek Mosolyáért Alapítvány.....	41.o.
16.6. Szponzorok.....	42.o.
16.7. Civil szervezetek.....	42.o.
16.8. Kisebbségi szervezetek (Szeghalom Roma Nemzetiségi Önkormányzat.....	42.o.
16.9. Egyház.....	42.o.
17. Az óvoda gyermekvédelmi tevékenysége.....	42.o.
17.1. Célja.....	42.o.
17.2. Feladata.....	42-43.o.
17.3. Tevékenység.....	43.o.
17.4. Várható eredmények.....	44.o.
18.Tehetséggondozás az óvodában.....	44-45.o.
19. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése, óvodai fejlesztése.....	46.o.
20. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésével kapcsolatos pedagógiai tevékenységek.....	47.o.
20.1.A tevékenység célja.....	47.o.
20.2.A tevékenység formái.....	47.o.

20.3. A tevékenység eredménye.....	47.o.
21. A pedagógiai munkát segítő eszközök.....	47.o.
21.1. Eszközfejlesztés eljárási rendje.....	47.o.
22. Nevelési program hatályossága és felülvizsgálata.....	48.o.
22.1. Időbeli hatályosság.....	48.o.
22.2. Nevelési program értékelése, felülvizsgálata.....	48.o.
22.3. Nevelési program módosítása.....	48.o.
22.4. A nevelési program nyilvánosságra hozatala.....	48.o.
23. A nevelési program elfogadása és jóváhagyása.....	49.o.
Melléklet.....	50-52.o.

1. Törvényi háttér

- Alapító okirat
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló törvény módosításáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012.(VIII. 28.) korm. rend. a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 138/1992.(X. 8.) Kormányrendelet a közalkalmazottakról szóló tv. végrehajtásáról a közoktatási intézményekben
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekvédelemről és gyermekjóléti igazgatásáról
- 255/2009.(XI. 20) Kormány Rendelet Óvodai Nevelés Országos Alapprogram

2. Intézményi adatok

2. 1. Az intézmény jellemző adatai

Az óvoda hivatalos neve, címe:

Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde

5520 Szeghalom, Petőfi u. 1. sz.

Telefon: 66/371-154

Intézményvezető: Mikéné Erdei Erika

Fenntartó:

Szeghalom Város Önkormányzatának képviselő-testülete

5520 Szeghalom, Szabadság tér 4-8.

Telefon: 66/371 – 611

Az intézmény székhelye:

1./ Petőfi úti Óvoda

5520 Szeghalom, Petőfi u. 1 sz.

Telefon: 66/371-154

Az óvodához tartozó feladat ellátási helyek:

2./ Újtelepi Óvoda

5520 Szeghalom, Újtelep III. u. 15. sz.

Telefon: 66/371-531

3./ Fáy úti Óvoda

5520 Szeghalom, Fáy u. 12. sz.

Telefon: 66/371-915

4./ Bölcsőde

5520 Szeghalom, Kossuth u. 5 sz.

Telefon: 66/371-981

2. 2 Az intézmény működésének meghatározása

Önálló jogi személy

Részben önálló gazdálkodási jogkörrel rendelkezik

Az intézmény feladatai:

Óvodai nevelés

Intézményi vagyon működtetése

Önkormányzati elszámolás

Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Bölcsődei ellátás

3. Helyzetkép

3. 1. Az óvoda helye a településen

Intézményünk három telephelyen működő óvodából és egy bölcsődéből áll, 300 gyermek befogadására alkalmas. Az intézmény székhelye és egy óvodai és egy bölcsődei feladat ellátási hely Szeghalom központjában, egy pedig az Újtelepen található. Intézményünk minden 3-7 éves gyermeket tud fogadni. Csoportjaink osztott, részben osztott és vegyes szerkezetűek. Jelenleg 12 óvodai és 3 bölcsődei csoporttal működünk. 25 fő felsőfokú végzettségű óvodapedagógus (jelen állapot szerint 23 fő), 4 fő pedagógiai asszisztens (jelen állapot szerint 6 fő), 12 fő szakképzett dajka, 1 fő óvodatitkár, 6 fő szakképzett csecsemő- és kisgyermekgondozó látja el az alapító okiratban meghatározott feladatokat.

3. 2. Az óvodai helyzetkép

Óvónőinket a szakmailag igényes munka, a folyamatos megújulásra törekvés jellemzi. Szükségesnek tartják a rendszeres továbbképzést, a folyamatos önképzést, a szakmai kompetenciák javítását, újabb szakirányú képzettségek megszerzését. A képzések kiválasztásával elsősorban a sajátos nevelésű gyermekek fejlesztéséhez szükséges ismeretek, ill. az óvoda hagyományaihoz igazodó tevékenységek megvalósításához segítséget nyújtó módszertani tartalmú továbbképzések dominálnak.

Egyre több a szociokulturális hátránnyal induló gyermekek száma, s folyamatosan nő a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek száma. Az Alapító Okirat tartalmazza a feladatkörrel kapcsolatos tevékenységeket.

Erősségeink a nevelési feladatok megvalósításában:

- a teljes gyermeki személyiség fejlesztése, az életre való felkészítés a tevékenységek által
- közlekedési eszközök biztonságos használata, az alapvető közlekedési szabályok ismerete
- az esélyegyenlőségek feltételeinek azonos szinten való teljesítésére való törekvés,
- épületeink esztétikus belső – és külső környezetben fogadják a gyermekeket
- az óvodapedagógusok, szülők, vállalkozók folyamatos, hatékony együttműködése
- az Újtelepi és a Petőfi úti óvodák tornaszobával rendelkeznek, ezzel is elősegítve a gyermekek egészséges életmódjának fejlesztését, mozgásigényének kielégítését
- Óvodánk két jól működő alapítvánnyal rendelkezik: a Gyermekeink Jövőjéért, és az Együtt a Gyermekek Mosolyáért Alapítvány

4. Óvodakép

Az ember egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény.

- Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.
- Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.
- Az óvoda pedagógiai tevékenységi rendszere, és tárgyi környezete biztosítja az óvodás korú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskoláskorba) való átlépés belső pszichikus feltételei.
- A családi nevelés elsőbbségét ismerve, elismerve, azzal karöltve a gyermekek érdekét maximálisan szem előtt tartva, szeretetteljes, nyugodt, kiegyensúlyozott légkörben neveljük a hozzánk járó kisgyermeket.
- Otthonos környezetben, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is) gondoskodunk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásáról, a gyermeki szükségletek kielégítéséről, és a gyerekek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítéséről.
- Közvetetten segítjük a gyermekeket, hogy különböző tevékenységeken keresztül minél több tapasztalathoz jussanak, kielégíthessék kíváncsiságukat, olyan kompetenciákkal rendelkezzenek, melyek megalapozói a sikeres iskolai ismeretszerzésnek.
- Az óvodai nevelésben alapelv:
  - Nyitottabbá, befogadóbbá, elfogadóbbá kívánjuk alakítani a saját szemléletünkön keresztül óvodánkat, ahol elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés, bizalom övezi a gyereket.
  - Segítjük képességeik-készségeik alakítását, fejlesztését, fejlődési tapasztalatok létrejöttét, s biztosítjuk a szükséges tárgyi-személyi feltételeket.
  - Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete segíti a gyerekek környezettudatos magatartásának kialakulását. Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatások a gyermek személyiségéhez igazodnak.
- Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:
  - a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről

- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni-és életkor – specifikus alakításáról
  - a gyermeki közösségben végezhető- az életkorak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról
  - a tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról
  - az emberi értékek közvetítéséről
  - a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről
- A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyerekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migránsok) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítanunk kell az önazonosság megőrzését, ápolását erősítését, az interkulturális műveltségen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

5. Gyermekképünk

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermekeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú befogadó tárgyi, személyi és szellemi környezetben a magyar hagyományokra támaszkodva biztosítja minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Az óvodából kilépő gyermekek:

- Nyitottak a környező világra.
- Jól kommunikálnak és kooperálnak a felnőttekkel és társaikkal.
- Szívesen vesznek részt az óvodai élet mindennapi tevékenységeiben.
- Érzelmeiket őszintén kinyilvánítják.
- Cselekedeteiket a kíváncsiság és a tudásvágy motiválja.

6. Pedagóguskép

- Az óvodai élet szervezésében a nevelés és a gondozás kiemelt jelentőségű feladat.
- Óvodánkban az alkalmazás feltétele a munkakör betöltéséhez szükséges alapvető végzettség megléte.
- Az óvodapedagógus szereti a gyermeket, elfogadja, megbecsüli, bizalommal veszi körül.
- A család mellett partnerként vesz részt a nevelés folyamatában.
- Magatartása empatikus, együtt érző, oda-, és ráfigyelő.
- Tiszteletben tartja a gyermek és a szülők, valamint kollégái jogait.
- Nevelési programunk alapján, a gyermeknevelés során megválasztja módszereit, eszközeit.
- Alkalmazza a legújabb pedagógiai módszereket.
- A gyermek egyéni fejlődésének megfelelően alkalmazza a differenciált, egyéni fejlesztést, a gyermek fejlődését nyomon követi.
- A nevelési programunkban megfogalmazott és leírt módon a szülőt tájékoztatja a gyermek fejlődéséről.
- Módszereit változatosan alkalmazza a kiemelt figyelmet igénylő gyermek esetén is.
- Hangsúlyt fektet a kulcskompetenciák fejlesztésére, annak megalapozására: értelmi, szociális, kommunikációs (verbális, nonverbális), testi képességek.
- Gondoskodik a gyermek testi épségének megóvásáról, közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában.
- A gyermek fejlődését szolgáló módszereket, értékeket, normákat közvetíti a szülők, kollégák felé.
- Gondot fordít a közösségi együttélés szabályainak elsajátítására, megalapozására.
- Segít a helyes viselkedési normák megalapozásában, elsajátításában.
- Etikusan viselkedik.
- Folyamatosan képi önmagát, részt vesz továbbképzéseken, problémamegoldó képességgel rendelkezik, innovatív. Óvodánk közösségében együttműködő, aktív, toleráns.

Pedagógiai asszisztens

- Közvetlen munkatársa az óvodapedagógusnak a gyermekekkel kapcsolatos mindennemű gondozási, szervezési feladatokban, a szülőkkel való napi kapcsolattartásban.
- Feladatait az óvodapedagógusok határozzák meg.
- A pedagógiai asszisztens munkáját áthatja a gyermekközpontú szemlélet, a tolerancia, az empátia.
- Tiszteletben tartja a gyermek személyiségét, hozzájárul annak egészséges fejlődéséhez.
- Munkájával segíti megvalósítani az intézmény pedagógiai célkitűzéseit.
- Óvodánk közösségében együttműködő, aktív, toleráns.
- Viselkedése etikus.

Az óvodánkban dolgozó egyéb alkalmazottak (dajka, óvodatitkár)

- Az óvodapedagógus segítő társai.
- Magatartásával, viselkedésével kinyilvánítja, hogy szereti a gyermeket, elfogadja, megbecsüli, bizalommal veszi körül.
- Empatikus, együtt érző, tiszteletben tartja a gyermek és a szülők, valamint kollégái jogait.
- A szülőkkel szemben együttérző, odafigyelő, együttműködő magatartást tanúsít.
- Tisztában van a gyermekek személyiségi jogaival, azokat semmilyen körülmények között sem sérti meg.
- Tiszteletben tartja és tolerálja a gyermekek különbözőségét.
- Példát mutat kulturált viselkedésével, kommunikációjával, önmaga gondozottságával, ápoltságával.
- Etikusan viselkedik.
- Szorosan együttműködik az óvodapedagógusokkal, segíti megvalósítani az intézmény pedagógiai célkitűzéseit.
- Közreműködik a gyermek testi épségének megóvásában.
- Óvodánk közösségében együttműködő, aktív, toleráns.

Kisegítő takarító

- Gondoskodik az óvoda külső – és belső környezetének higiénájáról, rendjéről.
- Vezeti a karbantartási naplót.
- Évszaknak megfelelő karbantartási feladatokat végez.

6. 1. Küldetésnyilatkozatunk

- Óvodánkban biztonságot, törődést, odafigyelést biztosító, szeretetteljes légkörben neveljük a gyermekeket a Petőfi úti, a Fáy úti, és az Újtelepi óvoda feladat ellátási helyein.
- Vállaljuk a 3-7 éves gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítését, amely magába foglalja a teljes gyermeki személyiség és az életre való felkészítést a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.
- Vállaljuk továbbá azt, hogy a hozzánk járó gyermekekben kialakítjuk az egészséges életmód szokásait, biztosítjuk az érzelmi nevelést, a szocializációt és az értelmi fejlesztést annak érdekében, hogy emberi és természeti környezetre figyelő felnőttekké válhassanak.
- Nevelés és gyermekközpontú óvodánk biztosítja az érzelem-gazdag, személyes kapcsolatokon nyugvó, kiegyensúlyozott harmonikus óvodai légkört, ahová gyermek és szülő szívesen jön.
- Kiemelt feladatunk a kommunikáció és a kooperáció fejlesztése.
- Nevelőtestületünk törekszik az egységes nevelési szemlélet megvalósítására, együttműködésére, az ismeretek, tapasztalatok átadására.
- Gondot fordítunk a szociális és egyéb okból hátrányokkal érkező gyermekek esélyjavítására az iskolai kudarcok megelőzése érdekében.
- Nagy jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy a gyermekek intézményes nevelése szociális biztonságérzetet nyújtson a családoknak. Az óvoda

pótolhatja és enyhítheti a családok szociális és kulturális helyzetéből adódó hátrányokat.

- A gyermekek legfőbb érdekeit szem előtt tartva a pedagógusok fontos törekvése az új pedagógiai módszerek alkalmazása, igazodva a gyermekcsoportokhoz.

6. 2. Jövőképünk

- A küldetésünket vállalva valósítjuk meg az óvodánk céljait, feladatait.
- Megőrizzük óvodánk személyes kapcsolatokon nyugvó kiegyensúlyozott, harmonikus légkörét.
- Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy az eltérő nevelést igénylő gyermekek integráltn, az állapotukhoz és a helyzetükhöz igazodó fejlesztésben részesüljenek.
- Jó kapcsolatot építünk ki a közvetlen partnereinkkel (szülők, iskola stb.) annak érdekében, hogy a gyermekek az általános emberi értékeket és társadalmi normákat sajátíthassák el.
- Odafigyelünk a hátrányos helyzetű gyermekek egyéni fejlesztésére.
- Hagyományainkat ápoljuk és átadjuk gyermekeinknek.
- Óvodánkban magas színvonalú szakmai munka folyik, melyet a jövőben is meg kívánunk őrizni.
- Az óvodapedagógusaink továbbképzéseken fejlesztik ismereteiket a nevelőmunka javítása, újabb módszerek megismerése érdekében.
- Megőrizzük óvodánk nyitottságát.
- Óvodánkban a tárgyi feltételek fokozatos javítására törekszünk.
- Gondoskodunk a gyermeki szükséglet kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes, családias óvodai légkörről, annak megteremtéséről.

6. 3. Fő céljaink, feladataink

Az óvodánkba járó gyermekek személyisége, egyéni adottságainak megfelelően harmonikusan fejlődjön. Életkoruknak megfelelően készüljenek fel a társadalmi beilleszkedésre. Főbb céljainkat, és azok elérése érdekében tervezett feladatainkat az alábbiak szerint határozzuk meg:

Célok, alapelvek, feladatok

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló része, nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig, legfeljebb 7 éves korig, ill. az iskolai érettség eléréséig.

Az óvodai nevelés célja:

- Az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását segítse elő, az életkori és egyéni sajátosságok, és az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével / ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is/.
- A migráns családok gyermekeinek interkulturális nevelése.

- A sajátos nevelési igényű gyermekeknél érvényesülnek a gyermekeket megillető jogok, és csökkennek a sajátosságokból adódó különbségek.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- A tehetséges gyermekek és kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek támogatása, tehetséggondozása.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (ide tartoznak a különleges bánásmódot igénylő gyermekek, azon belül a sajátos nevelési igényű gyermekek, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, akik leginkább igénylik a szakember munkáját) összehangolt integrált nevelése által az esélyegyenlőség megteremtése.
- Az általános emberi értékeket és normákat elfogadó, kommunikációs és kooperációs technikát ismerő, a környezetet szerető, a különbözőségeket toleráló személyiséggé válás segítése.
- Az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek esélyegyenlőségének javítása a hátrányok kompenzálásával, egészségügyi és szociális normák javításával.
- A gyermekekben lezajló belső biológiai, élettani és pszichés folyamatokhoz, az egyéni szükségletekhez igazodó feltételrendszer biztosítása.

Az óvodai nevelés feladata:

- Az óvodás korú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.
- Az egészséges életmód alakítása.
- Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés biztosítása.
- Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.
- A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembe vétele mellett, a gyermeki személyiség kibontakoztatásán keresztül, a befogadás, az esélyteremtés, az esélyegyenlőségek megteremtése érdekében fontos feladatunknak tekintjük:
  - a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak enyhítését
  - a különleges bánásmódot igénylő gyermekek gondozását, fejlesztését.

Nevelési alapelveink:

- A gyermeki személyiség tiszteletben tartása.
- A gyermekeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom öveze!
- Érzelmi biztonságot nyújtó, derűs óvodai légkör biztosítása.
- A gyermeki szükségletek figyelembe vétele.
- Esélyegyenlőség biztosítása.
- A hátrányokkal küzdők, és a tehetséges gyermekek differenciált segítése.
- Az alkalmazott pedagógiai eszközöket, módszereket a gyermekek személyiségéhez és érési üteméhez igazítjuk, ezzel segítve a gyermekek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, kompetenciáinak alakítását.
- Az óvoda törekszik a kialakult pedagógiai értékeinek megőrzésére.
- A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.
- Óvodánkban olyan körülményeket szeretnénk teremteni a gyermekek számára, amely az otthonról hozott különbözőségeket tiszteletben tartja.
- Kiemelten kezeljük az egyenlő hozzáférés biztosítását minden gyermek számára.
- A játék, és a játékba épített tanulás elsődlegességének hangsúlyozása.

7. Hagyományaink

Az óvoda, a csoportok ünnepi hagyományai:

- Név- és születésnapok megünneplése, dallal, verssel, közösen, egész évben, folyamatosan
- Negyedévenként egyszer a szülőkkel közösen alkotódélután szervezése
- „Séta a csillagok között”
- Karácsony előtt adventi előkészület
- Húsvét előtti készülődés
- Nyílt-napok tagintézményenként
- A víz világnapja
- Föld napja
- Egészség hét
- Sportnap
- Gyermeknap előkészítése
- Szülők, nagyszülők segítségével közös sütés, savanyítás, befőtt rakás, lekvár főzés, gyümölcscsüret stb.
- Szülői kirándulások szervezése igény szerint
- Anyák napja: köszöntés, ajándékkészítés
- Nagycsoportosok búcsúztatása az óvodától
- Szakmai cserélátogatások az óvoda és az iskola pedagógusai között: októberben, áprilisban és májusban
- „Zöld nap” – a környezetvédelem jegyében. Erdei Óvoda megszervezése június első hetében
- Benedek Elek születésnapjáról való megemlékezés
- Gesztenyenap
- Tök Jó hét
- Mikulás ünnepség
- Költészet napja
- Mackó nap (hét)
- Farsangi készülődés
- Költészet napja
- Zöld hetek keretein belül: Egészségnap, Sportnap, Erdei Óvoda

8. Az óvoda nevelésfilozófiája

Mottónk:

„Te fontos vagy nekem, számíthatsz rám, segítek neked, ha szükséged van a segítségemre”

8. 1. Alapelveink

- Érzelmekben gazdag, személyes kapcsolatokon nyugvó óvodai légkört teremtünk, ahova gyermek és szülő szívesen jön.
- Nyitott, humánus az emberi környezetet, esztétikus belső teret biztosítunk a gyermekek egyéni fejlődéséhez.
- Személyes példát mutatva, a másság elfogadására, és tiszteletben tartására neveljük a gyermekeket.
- Fontosnak tartjuk a szülők megértését, elfogadását.
- Tudjuk, hogy az óvónő modell óvodásai számára, ezért mindig figyelünk a pozitív értékek közvetítésére.
- A játék elsődlegességét hangsúlyozzuk.
- Tisztában vagyunk azzal, hogy a gyermekeknek életkoronként és egyénenként más-más szükségletei vannak, amelyek kielégítése fontos feladatunk.
- Pedagógusképünk: a gyermekek szeretetteljes nevelhetőségében bízó és ezt képviselni akaró óvónők.
- Pedagógusaink elkötelezettek a gyermekek esélyegyenlőségének minél hatékonyabb érvényesítése mellett.
- Tudjuk, hogy az óvodai nevelésben alkalmazott összehangolt pedagógiai intézkedések a gyermekek személyiségéhez igazodnak, és biztosítják minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.

8. 2. Nevelőközösségünk által elfogadott értékek

- szeretetteljesség	- nyitottság
- bizalom	- tudatosság
- következetesség	- őszinteség
- empátia	- a környezet szeretete
- tolerancia	- kreativitás

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

A környezettudatos magatartás alakításakor a környezetvédelem, a környezet megóvása érdekében végzett tevékenységek:

- elemgyűjtő elhelyezése az óvoda előterében, az itt összegyűlt használt elemek rendszeres elszállítása;
- ősszel, tavasszal szemétszedés az SZMK tagok, érdeklődő szülők bevonásával az óvoda udvarán, az óvoda környékén (a munkához gyermek méretű kesztyűt és szemeteszsákot biztosítunk);
- a zöldség-gyümölcshéjat a komposztálóba tesszük;
- a fenntartónktól komposztálóládákat kaptunk, ahová a zöld hulladékot gyűjtjük össze;
- élősarkot alakítottunk ki néhány csoportban az évszaknak megfelelő növényekkel, ill. bogarak, rovarok, csigák stb. átteleltetésével;
- ovikertet, virágos kertet alakítottunk ki az óvodáknak
- télen az udvarunkban, környezetünkben lévő madarakat rendszeresen etetjük.

9. 2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

Cél	Feladat
<p>Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.</p>	<p>A szeretet és kötődés képességének fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> - közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása; - a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
<p>Fejlődjön érzelmvilága, nyitottsága, közösségi magatartása, a természet iránti fogékonysága.</p>	<p>A mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az óvoda alkalmazottjai és a gyermekek közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. - az élménybefogadás képességének fejlesztése.
<p>Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, közösségi érzékenységének, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvésének.</p>	<p>Az óvoda nevelje a gyermeket annak megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.</p> <p>A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás – és normarendszerének megalapozása.</p> <p>Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.</p>

	<p>A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.</p> <p>A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.</p>
--	--

9. 3. Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés

Cél	Feladat
<p>Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó cél. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd – és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.</p>	<p>Az óvodapedagógus feladatai az anyanyelvi nevelés fejlesztésében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megvalósítása; - a beszédöröm biztosítása: arra nevelni a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak, mondják el élményeiket; - lehetőséget teremteni minden gyermeknek a folyamatos beszéd gyakorlására; - képessé tenni a gyermekeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni; - a gyermekek szókincsének folyamatos bővítése; - a beszédszínvonal emelése olyan formában, hogy a gyermekek képesek legyenek a nyelvi kifejezés eszközeivel ismereteik közlésére; - beszédmegértés fejlesztése; - beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása; - a gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása; - a beszédhibák megfelelő módszerekkel történő javítása; - az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – a beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel beszédjavítás; - a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, vagy migráns gyermekek segítése

10. Alkalmazott nevelési eljárásaink

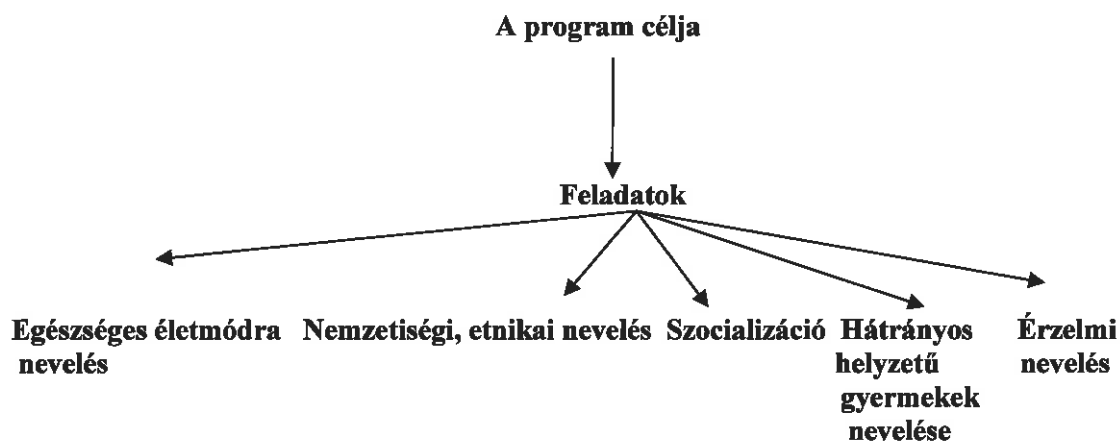
Az intézményi cél- és feladatrendszer végrehajtásának alapfeltételeként tekintjük az óvodapedagógusok szakmai felkészültségét és gyermekközpontú szemléletét, módszereit.

Cél	Nevelési eljárások
Szokások elsajátítását célzó beidegző módszerek kialakítása.	<ul style="list-style-type: none"> - követelés - gyakoroltatás - segítségadás - ellenőrzés - ösztönzés - hagyományok kialakítása
Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	<ul style="list-style-type: none"> - az óvodapedagógus személyes példamutatása - elbeszélés - tények és jelenségek bemutatása
Tudatosítás (a meggyőződés kialakítása)	- magyarázat, beszélgetés

TEVÉKENYSÉGGÖZPONTÚ ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM						
Nevelés	Tanulás (komplex foglalkozások rendszere)					
Játék, társas és közösségi tevékenységek munka- tevékenységek szabadidős tevékenységek	Társadalmi érintkezést megalapozó tevékenységek		Társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozás		Az egyén társas feladatait tudatosító komplex foglalkozás	
	Anyanyelv	Matematika	Természet, társadalom ember	Művészeti tevékenységek	Mindennapi testnevelés	
INTÉZMÉNYI NEVELÉSI PROGRAM						
Játék, és tanulás, társas és közösségi, munka, szabadidős tevékenységek	Anyanyelv	Külső világ tevékeny megismerése		Verselés, mesélés	Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
						Mozgás

11. A nevelési folyamat rendszere

A program rendszabálya

Fő tevékenységi formák

Játék

Munka

Tanulás

- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- Mozgás
- A külső világ tevékeny megismerése (matematika)

Az óvoda kapcsolatrendszere
(szülő, gyerek, pedagógus)

A fejlődés eredménye óvodáskor végére: iskola érettség

12. Tevékenységek

12. 1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat, a kisgyermek elemi, pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja, így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

Cél	Feladat
<p>1. A környező világ játékon keresztül történő megismerése.</p> <p>Az együttjátás során gyermekek a társadalmi normákat alkalmazzák, a szabályokat tartásukba, társas kapcsolataik erősödjenek.</p>	<p>Az elmélyült játék alapvető feltételeinek biztosítása: a játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség, mindezek biztosítása az óvoda és óvodapedagógus feladata. Az óvoda napirendjében, időbeosztásában mutatkozzon meg a játékos tevékenységsszervezés.</p>
<p>2. A gyerekek egyéni vágyainak, ötleteinek kibontakoztatása.</p>	<p>A játék funkciójának erősítése. A valóságról alkotott kép gazdagítása, fejlesztési lehetőségek biztosítása. Együttműködési szabályok kialakítása, gyakorlása. Játék közben közös beszélgetések, együttes játékok, bensőséges kapcsolat kialakítása.</p>
<p>3. A belülről indított és vezérelt képzettársítás elősegítése. Fejlődjön a gyermek játékelgondolása. A gyermek beszédképességének fejlesztése a játékban. A játékban rejlő önkifejezés lehetőségének megteremtése.</p>	<p>Önálló játékválasztás biztosítása. Jelenjen meg a többféle ötletből kialakított tartalmas játék, ami fejleszti a kommunikációs készséget, a társakhoz való viszonyt.</p>
<p>4. Öntevékenység, az önfejlődés elősegítése.</p>	<p>A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása. Különböző szituációk megteremtése élmény nyújtás biztosítása, mely tevékenységeikben realizálódik.</p>

	Olyan tulajdonságok fejlesztése, mely a társadalomba való beilleszkedést elősegíti.
5. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítsa az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.	Az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség, és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- A gyermekek képesek kitartóan, több napon keresztül egyazon játéktémában együtt játszani.
- Játékukban a szerepjáték foglalja el a fő helyet.
- Az ismert meséket szívesen dramatizálják, bábozzák.
- Képesek bonyolultabb építményeket létrehozni, konstruálás során képesek egyre bonyolultabb játékeszközöket készíteni.
- Kedvelik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására, a szabályokhoz alkalmazkodni.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által elvárt viselkedési szabályok.
- Csökkenek azok a szocializációs hátrányok, amelyek a család társadalmi hátrányaiból eredeztethetők.

12. 2. Mozgás

A gyermekek mozgásigényének kielégítését és fejlesztését a mindennapi testnevelés, a testnevelés foglalkozások, és szabadon végezhető különböző mozgásos tevékenységek szolgálják. A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája az óvodáskor egész időszakában, ezért igyekszünk lehetővé tenni, hogy annyit mozogjanak, amennyit csak akarnak. Sétákat, rövidebb-hosszabb kirándulásokat szervezünk, mely mozgásigényük kielégítésén túl, együttes élményt is nyújt a gyerekeknek.

Cél	Feladat
<p>1. Rendszeres egészségfejlesztő testmozgás (egészséges életmód). A gyermekek fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok. Pszichomotoros készségek és képességek kialakítása, formálása. A mozgásöröm kialakítása, fejlesztése.</p>	<p>A mozgásfejlődés és fejlesztés összhangjának megteremtése, az egyéni fejlettséghez igazodó differenciált fejlesztés. A mozgás fontosságának tudatosítása az egészséges életmódra nevelés része. A mozgás megszerettetése. A csoportszobában, a teraszon, tornaszobában, udvaron teremtsük meg a mozgáshoz szükséges biztonságos környezetet és eszközöket. A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése a rendszeres mozgás által egészséges életvitel kialakítása, mozgás készségek alakítása, testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése. Mozgásfejlesztő tevékenységek összeállítása.</p>
<p>2. Kondicionális képességek fejlesztése. Mozgáson keresztül az értelmi képességek fejlesztése.</p>	<p>Kiemelt szerepet tulajdonítunk az alapvető mozgásformákkal kapcsolatos készségek és képességek kialakítására. A gyermekek érzékelésének, észlelésének, emlékezetének, képzeletének és gondolkodásának fejlesztése a különböző mozgások által.</p>
<p>3. Komplex személyiségfejlesztés. Pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése Testkép fejlesztése, testtudat alakítása.</p>	<p>Az óvodás korú gyermekek nevelése során a kognitív-, a személyes-, a szociális- és a speciális kompetenciák fejlődésének komplex módon történő segítése a mozgástevékenység keretében. A mozgás komplex, fejlesztő hatású. Feladatunk óvodás kor végére a mozgásos játékok által szabálytudat kialakítása, szabálykövetés, szabályok betartása. A testrészek, a testrészek szerveinek bevéssése, a mozgásformák</p>

	hétköznapi megnevezésének megismertetése, téri fogalmak megértetése és alkalmaztatása a mozgásban.
4. Edzett, egészséges, együttműködő-kooperatív gyermek nevelése a játékokon, illetve a mozgásos játékokon keresztül - a mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hat a kondicionális képességekre, különösen az erő és állóképességre	Az egészséges életmódra nevelés alapkövei az óvodai életben tudatosan jelennek meg. Elengedhetetlen a mindennapos mozgás, amely kombinálható más fejlesztési területekkel is, pl. mondókázás, zene. Szeressenek a szabadban lenni időjárástól függetlenül. A testi képességek és fizikai erőnlét fejlesztése. A gyermeki szervezet sokoldalú arányos fejlesztése
5. A téri tájékozódó képesség kialakítása	A gyermekek testi képességeinek, harmonikus mozgásának, téri tájékozódásának fejlesztése játékos formában. A mozgásfejlesztés szervezeti formáinak megteremtése.
6. Az óvodai élet mindennapján biztosítsunk lehetőséget a tornára, mozgásos játékokra, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységekre, a szabad mozgás kielégítésére.	Tartózkodjunk sokat a szabadban! Amennyiben az időjárás engedi, a tornát és a mindennapos mozgásos tevékenységeket spontán, vagy szervezett formában gyakran tartsuk kint!

- Óvodánk tágas, füvesített, nagy udvara sok lehetőséget kínál a gyermekek mozgásához.
- Rendelkezésünkre áll a MOZGÁS-KOTTA alapsomagja, mellyel a gyermekek mozgáson keresztül történő észlelésének, érzékelésének, emlékezetének, képzeletének, gondolkodásának fejlesztési lehetőségei még tágabb, változatosabb formában valósíthatóak meg.
- Az autómentes világnap alkalmával, ösztönözzük a családokat arra, hogy kerékpárral vagy gyalog induljanak az óvodába.
- „Oxigént mindenkinek” elnevezésű kezdeményezés alkalmával a szülők és a gyermekek közös futása az óvoda környékén.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Teljesítőkéességük nő.
- Igényelik a mindennapos mozgást.
- Mozgáskoordinációjuk megfelelő, összerendezett, harmonikus.
- Egyensúlyozásban és ugrásban mozgástapasztalatuk nő.
- Téri tájékozódásuk kialakult, az irányokat tudják megkülönböztetni.
- Ismerik saját testük részeit, képesek megnevezni, és beazonosítani.
- Fizikai erőnlétük, állóképességük életkoruknak megfelelő.
- Kialakul szem-kéz, szem-láb koordinációjuk.
- Tudnak rollerezni vagy kerékpározni.
- Mozgásos játékok, gyakorlatok, felidőzésére képesek.
- Cselekvőképességük gyors, növekszik teljesítőkéességük.
- Mozgásban kitartóak.
- A kialakított szabályokhoz alkalmazkodnak.
- Egészséges versenyszellemmel rendelkeznek.
- Megértik az egyszerű vezényszavakat. Koordinációs képességük fejlett.
- Tolerálják azok teljesítményét, akik testi adottságaik miatt csak rész-telesítményekre képesek.

12. 3. Verselés, mesélés

Cél	Feladat
<p>1. A gyermekek érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének segítése, a pozitív személyiségjegyeinek megalapozása elsősorban a magyar népmesék és a gyermekköltészet segítségével.</p>	<p>Az óvodapedagógus megfelelően válassza ki a gyermekek életkorának és érdeklődésének tükrében a meséket és verseket. A gyerekekkel meg kell értetni a szó varázsát. A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása fontos legyen a hatékony óvodai munka során.</p>
<p>2. Az irodalom: a mese, vers iránt érdeklődő, érzelmek gazdag gyerekek nevelése. A mese varázslatos elemei aktivizálják fantáziájukat, képzeletüket, amelyek a gyermek külvilágra irányított megismerési törekvéseit segítik. A mesék mágiakussága, a csodás meseélmények, a versek zeneisége, rímeinek csengése, játékosága, valamint a mesék feldolgozása adjon a gyermekeknek igazi irodalmi, művészi élményt.</p>	<p>Az óvónő előadásmódja legyen figyelemfelkeltő, élményszerű. Feladatunk a megfelelő légkör, nyugalmas tér-idő kialakítása, amely alkalmat ad a mindennapos mondókázásra, verselésre, mesélésre.</p> <p>Érzelmi, esztétikai élménygyűjtés a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtésével. Az óvodai dolgozók példamutató, tiszta, szép beszéde, nyelvi kulturáltság biztosítása. Az óvónő használja a magyar nyelv szófordulatait, hangsúlyait, hangfestéseit, az érzéseit. Gondolatait metakommunikációval is közvetítse a gyermekek felé.</p>
<p>3. A mindennapi mesélés biztosítsa a kisgyermeknek lelki nyugalmát, lelki békéjét. Legyenek fogékonyak az irodalmi művek szépségére, igényeljék a mesét és a verset.</p>	<p>A mesék által feltárulnak a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatai, és a lehetséges megfelelő viselkedésformák.</p>
<p>4. A 3-7 éves korban a mesék, versek, dramatizálás, bábozás lehetőségének biztosítása.</p>	<p>Szívesen és bátran verseljenek, örömmel, akár együtt vagy önállóan, életkoruknak megfelelően.</p>
<p>5. A „Nagy Mesemondó” – Benedek Elek által gyűjtött népmese kincs továbbörökítése, és a népmesék érték közvetítése a gyermekek felé.</p>	<p>Benedek Elek születésnapján minden évben egy mese dramatikus megjelenítése óvodánk valamennyi gyermeke részére, az óvodapedagógusok előadásában.</p>
<p>6. A Költészet Napján Óvodai Versmondó Nappal tisztelgünk a magyar gyermekköltészet nagyjai előtt.</p>	<p>Óvodapedagógusok, gyermekek és szülők minél nagyobb részvételével mondjunk verseket. A költészet iránti szeretet, az irodalmi értékek iránti igényesség formálása, fejlesztése.</p>

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- A gyermekek érthetően kommunikálnak, szívesen, bátran beszélnek.
- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- A nagycsoportos gyermekek szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak az óvoda kis- és középsőcsoportosainak, és maguk szórakoztatására is.
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgással is megjeleníteni, kifejezni. Gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban, és hangsúllyal tudják kifejezni.
- Minden szófajt használnak.
- Különböző mondat szerkezeteket, és mondatfajokat alkotnak.
- Tisztán ejtik a magán- és mássalhangzókat (fogváltással is összefüggő, vagy egyéni eltérések lehetségesek).
- Önuralmuk, beszédfelegyelmük megalapozódott.
- A koruknak megfelelő viselkedési, nyelvi érintkezési formákat többnyire bizalommal önállóan is alkalmazni tudják.
- Csökken azon gyermekeknek a száma, akik beszédhibája az iskolai tanulásban hátráltató tényező marad.

12. 4. Külső világ tevékeny megismerése

Óvodánk az Alföldön, a Sárrét területén található. Közvetlen környezetünkben igen sok „kincset” fedezhetünk fel: gyümölcsös kerteket, halas tavakat, védett mezőket, a Berettyó folyót, Vésztő-Mágori Történelmi Emlékhelyet, közeli tűzokrezervátumot, Mini Állatparkot, lovas tanyát stb.

Cél	Feladat
1. A gyerekek örömmel és tevékenyen fedezzék fel szűkebb majd tágabb környezetüket, ezáltal kialakul a környezetükhöz fűződő pozitív érzelmi viszonyulásuk. Tudjanak eligazodni az őket körülvevő társadalmi és természeti környezetben.	Az óvónő legyen jártas a műveltségterületekben: matematikai, biológiai, társadalmi, kulturális ismeretekben. Tegyük lehetővé a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését, biztosítsunk alkalmat, időt, helyet, eszközöket a tapasztalat- és ismeretszerzésre.
2. Legyen fogékony a környező világ szépségére, képes legyen annak értékeit felfedezni, megóvni. Ismerje meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok- és néphagyományok, szokások, a családi- és tárgyi kultúra értékeit.	Közvetett és közvetlen környezetünk felfedezése során hívjuk fel a gyermek figyelmét a környezet szépségeire, értékeire, s mutassuk meg a megóvás lehetőségét. Hangsúly helyezése a környezettudatos magatartásformálás megalapozására, alakítására. A gyermekek tevékenységét a megismerés, felismerés, öröme koronázza. A tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül történő komplex élménynyújtás.

<p>3 A gyermekek biztonsággal tudják használni az óvodai közlekedési eszközöket, elsősorban a kerékpárt. Helyes közlekedés gyakorlása, járművek megfigyelése, jelzőtáblák megismerése. KRESZ alapvető szabályainak ismerete, alkalmazása.</p>	<p>Séták, kirándulások alkalmával szerzett közlekedési tapasztalataik során ismereteket szerezzenek a gyerekek a gyalogos közlekedés szabályairól, egy-egy hosszabb kirándulás alkalmával, a közlekedési eszközökön történő utazási, viselkedési szabályokról. Szerezzenek ismereteket a vízi, légi, szárazföldi járművekről.</p>
<p>4. A környezet megismerése során matematikai tartalmú ismeretek nyújtása, mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyok megtapasztalása.</p>	<p>Az óvodapedagógus tevékenységek szervezése során tudatosan törekszik az új ismeretek nyújtására, a már meglévő ismeretek gyakorlására, megszilárdítására, azok rendszerezésére, a fogalmi gondolkodás alakítására. Az óvodai tevékenységekben rejlő matematikai tapasztalatok tudatos beépítése. Tapasztalják meg a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakuljon ítélő képességük, fejlődjön tér-, sík- és mennyiségszemléletük.</p>

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- A gyermekek tisztelik az őket körülvevő természeti- és társadalmi világot.
- Képesek a figyelem összpontosítására, a problémamegoldó kreatív gondolkodásra.
- Képesé válnak az elemi ok-okozati összefüggések felfedezésére.
- Megtanulják értékelni a természet szépségeit, annak növény- és állatvilágát.
- Ismerik a viselkedés alapvető szabályait.
- Kialakulnak, formálódnak azok a magatartási formák, szokások, melyek a természeti és társadalmi környezet megóvásához szükségesek.
- Érthetően, folyamatosan kommunikálnak, beszélnek, gondolataikat ki tudják fejezni.
- Rendelkeznek elemi ismeretekkel önmagukról és környezetükről.
- Megszerzett matematikai tapasztalataikat, ismereteiket tevékenységekben tudják alkalmazni.
- Rendelkeznek megfelelő matematikai szókinccsel.

12. 5. Egészségfejlesztési program

Az óvodai életet a környezeti tudatosság jellemzi. Ezzel a környezetkárosítás megelőzésére nevelést valósítjuk meg. Szükséges, hogy tudatában legyenek annak, mennyire fontos számukra a környezetük egésze (globális) és helyi része (lokális). A lokális környezetükkel mindennapos kapcsolatban vannak. Átélik állapotát, változásait. Részesei, alakítói, felelősei és hatásának szenvedői.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi - tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyaitól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

Zöld jeles napok:

- Szeptember 22. Európai Autómentes Nap
- Szeptember 23. Takarítási Világnap
- Október 4. Állatok Világnapja
- Október 21. Földünkért Világnap
- Március 22. A Víz Világnapja
- Április 22. A Föld Napja
- Május 10. Madarak és Fák Napja
- Június 5. Környezetvédelmi Világnap

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

Nagy szerepe van az óvodának, hogy a gyerekekben tudatosan és fokozatosan kialakítsa a népi, nemzeti értékeinkhez, valamint a szülőföldünkhöz, az itt élő magyar és más nemzetiségiekhez való újfajta viszonyukat.

Jeles napok, ünnepi népszokások:

- Karácsonyi ünnepkör, Advent
- Farsang, Télbúcsúztató
- Húsvéti Ünnepkör
- Pünkösöd

Az emberélet fő fordulói:

- Születésnap, Névnap
- Anyák napja
- Gyermeknap

Óvodánk „jeles” napjai:

- Gesztenye hét
- Tök Jó hét
- Mackó hét

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér, sík és mennyiségszemlélete.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Egészségfejlesztő tevékenységek :

- a testi egészség (gondozás, ápolás, edzés, mozgásfejlesztés),
- a lelki egészség, mentálhigiéné az óvodában (értelmi fejlesztés, érzelmi biztonság nyújtása)
- a szociális kapcsolatok harmóniája (közösségi élet, segítség stb.)
- az egészségvédő képesség fejlesztése
- a gyermekek egészséges életmódjának, egészségvédő szokásainak kialakítása,
- az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát közvetlenül segítők viselkedésének szabályozása, lelki egészségük megőrzése
- a szülők otthoni egészségnevelő feladatai (higiénés szokások alakítása, szelektív hulladékgyűjtési kultúra alakítása, egészségvédő példamutatás /

Egészséges táplálkozás

Az óvodáskorban (3-6 éves korosztály) kialakított táplálkozási szokások és ismeretek nagyon meghatározóak a későbbiekben, sokszor az egész felnőtt életre nézve is, hiszen a helyes ételválasztás, az étkezési ritmus, az ízlés kialakulása, valamint a táplálkozási minták és a táplálkozási magatartás rögzülése mind erre az életkorra tehető.

Az óvodáskorúak energia-bevitelének nem csak a szervezet fenntartásához és a fizikai aktivitáshoz szükséges, de a növekedésre fordított energiát is fedeznie kell. Emiatt fontos, hogy megfelelő mennyiségű és jó minőségű fehérje (baromfihús, húskészítmények, szálkamentes hal, tojás, tejtermékek) szerepeljen az étrendben, ugyanez vonatkozik a többi tápanyagfélére is (szénhidrát, zsír). Az energiaszükséglet természetesen kor és testalkatfüggő is. A fejlődés mértéke, üteme, valamint a gyermek egészségi állapota nagyon jó jelzője az energia és tápanyag ellátottságnak.

Fontos a megfelelő vitaminszükséglet biztosítása a hét minden napján, gyümölcsnapok, lehetőleg heti egyszeri rendszerességgel.

Étkezéskor képesek legyenek a gyermekek önállóan eldönteni, mennyi ételt szeretnének elfogyasztani, mennyi az a mennyiség, mely jólesik számukra. Önállóan, tisztán étkezzenek, biztonságosan használják az evőeszközöket. Kulturált magatartást kövessenek az óvodapedagógusi, és a csoport tagjai által közvetített minta által.

Mozgásfejlesztés:

Rendszeres mozgás, mindennapos testnevelés

Udvari játékeszközök biztosítása a szabad és a szervezett tevékenységek alkalmával
Sportnap évenkénti megrendezése

Egészség hét:

Zöld-hét:

- Virágültetés szülők segítségével az esztétikus környezet megteremtéséért.
- Udvar és gyakorló kertrendezés (sziklakert, veteményes kert, gyógynövény ültetvény)
- Egészség-nap
  - Ismerkedés a méhészmunkájával
  - Egészséges- és egészségtelen ételek megkülönböztetése
  - Szelektív hulladékválogatás
  - Zöldségek, gyümölcsök csoportosítása
  - Érzékelő játékok (hallás, látás, tapintás)
  - Mozgásos feladatok pl.: ló és lovas, roller, kerékpár, kismotor a kreszpályán, célba dobás, egyensúlyozás.
    - Szülők által készített egészséges zöldség és gyümölcs falatok kínálása. A gyerekek megismerhetnek egy újfajta, ismeretlen ízvilágot, mint pl. zab, köles-keksz, bio ételek stb.
    - Mindezek bemutatásával alternatívát tárunk a szülők elé, hiszen a gyermekek egészséges étkezése a szülői háznál kezdődik.
    - A gyermekeink környezettudatos nevelését már az óvodában el kell kezdeni, hiszen akkor várható, hogy az évek múlásával környezetére igényes természetet szerető és védő felnőtt váljon.

Egészségmegőrzés:

A dohányzás megelőzésében

Az óvodában dolgozók modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára.

Az óvoda területén, a gyermekek előtt Tilos a dohányzás! Ezen magatartásunkkal pozitív példát mutatunk a gyermekeknek. A dohányzás egészségre káros hatásaira való figyelem felhívás közvetlen és közvetett formában. A dohányzó szülők figyelmének felhívása arra, hogy ne mutasson negatív példát gyermekének.

Mesetémák :

A szabad beszélgetések mellett a szabadidő kitöltésének (nevelési lehetőségének) egyik legjobb alkalmát a mesélés. A dohányzást megelőző magatartásra nevelésnek is egyik eszköze lehet olyan mese, amely az állatvilághoz, a növények életéhez vagy a gyermeki élethez kapcsolja a nem-dohányzó magatartás szépségeit. Olyan mesékről lehet szó, amelyekben a helyes magatartás "pozitív" élményei jelennek meg, amely nem félelemkeltéssel kíséri meg a dohányzástól "elrettenteni" a kisgyermeket. A mesék "stílusa" hasonlítson a tanulságos tanmesék következtetéseihez.

Az óvodapedagógia módszerei között ismeretes a képekhez kötött mesélés. Ez témánkkal kapcsolatban azt jelenti, hogy az óvodapedagógus egyszerű rajzokat mutat be, és azokhoz fűzi meséjét.

Miután a dohányzásmentes magatartás köréből aligha talál az óvodapedagógus mese-témát, szükséges, hogy saját maga, az eddigi mesegyűjteményét "átalakítva" készítse és mondjon mesét.

Drog- és szenvedélybetegség megelőzése:

Óvodai Dohányzási Megelőzési Programok szervezése mindazon tevékenységek összességét jelenti, amit az óvodapedagógus dohányzás megelőzéssel összefüggésben, az óvodában, a gyermekek bevonásával megvalósít. Drogoknak számítanak az illegális szerek (kannabisz-származékok, ópium-származékok, amfetaminok, kokain, LSD stb.), valamint minden olyan kémiai anyag, amely a központi idegrendszer működését megváltoztatja, függetlenül attól, hogy az aktuális törvényi szabályozás értelmében ezek legálisan elérhetőek-e, vagy sem. Így tehát drognak számít a cigaretta, a kávé, az alkohol, az oldószer, a nyugtató, altató és az antidepresszánsok is.

-A helyes életvitel, a harmonikus környezet biztosítása, a megfelelő lelki egészség megteremtése.

- Rendőrségi látogatás

Mentálhigiéné /lelki egészség/:

- gyermeki szükségletek megteremtése, és biztosítása /harmonikus barátságos környezet kialakítása/

- személyi higiéné kialakítása /gyermeknél a testi tisztasággal szembeni igény kialakítása/

- az óvoda és a család szoros együttműködése

- harmonikus barátságos környezet kialakítása

- a szülők aktív bevonása az óvodai életbe/rendezvényeinken való aktív részvétel/

- Nyílt hét rendezése

- szülős kirándulások szervezése

- az egészségnap állandó résztvevői a védőnő, és a gyermekorvos, akik az egészséges életmód fontosságára hívják fel a figyelmet

- mentálhigiéné fejlesztő játékok bevezetése /rád vagyok kíváncsi, játéktükör, azt tudtam meg rólad stb./

- szülős munkadélutánok szervezése

12. 6. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Cél	Feladat
<p>1. A gyermekek fedezzék fel a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.</p> <p>A gyerekek szívesen énekeljenek, mondókázzanak, játsszanak énekes játékokat, a zenélés örömet nyújtson számukra.</p> <p>Fejlődjenek zenei képességeik: a ritmus, ének, hallás, mozgás és a kreativitás területén.</p>	<p>Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik a zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.</p>
<p>2. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakításában. Az óvónő zenei élménynyújtásával elősegíti a gyermekek pozitív viszonyulását a zenéhez.</p> <p>Az esztétikai, zenei ízlésük és mozgáskultúrájuk formálása.</p> <p>Az óvónő előadásmódja, tiszta éneklése, mozgáskultúrája, hangszerhasználata, kommunikációja mindennapi pozitív zenei élményt nyújtson a gyermekek számára.</p>	<p>Az óvoda a gyermek zenei képességeit játékkal és játékos módszerekkel fejleszti. A hangsúly az érzelmi nevelésen van, a zene iránti fogékonyságon, érdeklődésen, aminek természetes következménye lesz a cselekvéssel, utánzással való tanulás. Minél több olyan zenei élményhez juttatás, amely megalapozza zenei anyanyelvüket.</p> <p>Zenés műsorok szervezése.</p> <p>Zeneiskolával közös zeneórák megszervezése, hangszerek megismerésével a zenei nevelés megszerettetése. Mozgásos táncoktatás.</p>
<p>3. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.</p>	<p>A beszoktatás idején altatódallal és egyéb, a helyzetekhez illő dallal kezdődik a zenehallgatás. A továbbiakban a közös dalos játék lesz az a zenei élmény, amihez az újabb anyagot lehet kötni, tehát a megtanult dalok hangulatával azonos jellegű legyen a zenehallgatás anyaga.</p>
<p>4. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával. A helyes artikuláció, a hanglejtés, hang- súly, a ritmus, a hangerő.</p>	<p>A népi gyermekjáték, gyermektánc egyszerű, természetes, játékos mozdulatai, táncos formái felelnek meg óvodás korú gyermek alkatának, értelmi képességeinek. Az éneklés, zenélés nem korlátozódik az ének-zene- foglalkozásokra, a nap bármely szakában megszólalhat egy dal, egy mondóka.</p>

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- A gyermekek önállóan kezdeményeznek énekes játékokat, melyben átélik a közös játék örömét.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát, esztétikus mozgásra törekszenek.
- A zenehallgatásra élvezettel figyelnek.
- Megkülönböztetik a zenei fogalom párokat.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Megismerik a magyar népzene, néptánc kincseit.

12. 7. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Cél	Feladat
1. Az ábrázoló tevékenység és ennek öröme, valamint az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmény befogadására való igény kialakítása, személyiség fejlesztés.	Az ábrázoló tevékenységekhez az egész nap folyamán tér és változatos eszközök (ceruzák, színesek, papírok, ollók (jobbos-balos), festékek, gyurma, ragasztó, stb.) biztosítása. Biztosítsuk a zavartalan és sokrétű tevékenykedés feltételeit. Óvodásaink ismerkedjenek meg az ábrázolás különböző formáival és eszközeivel, ezáltal éljék át az újraalkotás élményét.
2. Egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segíteni a képi – plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó és rendezőképeségek alakítását. Az esztétikai élmények befogadására váljanak nyitottá, mely erősíti az esztétikai igényességük kialakulását is a későbbiekben.	Megismertetni a gyerekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és a kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
3. Ismerkedés a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel. Alakuljon esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük. A népművészet iránti érdeklődés felkeltése, alakítása.	Változatos művészeti élményszerzési lehetőség biztosítása. Népi kismesterek, helyi művészek, alkotók munkáiból, gyűjteményekből rendezett kiállítások, tárlatok látogatása a Sárreai Múzeumban, és a Városi Könyvtár és Közérdekű Muzeális Gyűjtemény épületében. Művészeti könyvek nézegetése. Tértárgyak (híd, épületek, stb.), szobrok megfigyelése.

<p>4. A gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodása és annak képi kifejezésének biztosítása.</p>	<p>Élmények, megfigyelések, emlékképek, a gyermeki fantáziaműködés térbeli és képi megjelenítésének sokféle lehetőségeinek biztosítása (ünnepek, színház, mozi, cirkusz, kirándulás, séta, építkezés, stb.).</p>
<p>5. Segíteni a gyerekek tér-forma és szín képzeteinek gazdagítását, képi gondolkodásuk fejlesztését, esztétikai érzékenységüket, szép iránti nyitottságukat, igényességük alakítását.</p>	<p>A vizuális tevékenység színhelyeinek bővítése (múzeum, képtár, kiállítás, park, folyópart, állatkert, gyümölcsös, stb.).</p> <p>Rajzpályázatokon való részvétel biztosítása, felkészítés.</p>
<p>6. Kreativitás, alkotó gondolkodás fejlesztése.</p>	<p>Felfedeztetni, hogy a világban minden ábrázolható, megjeleníthető. Természetes anyagok és újrahasznosítható eszközök biztosítása.</p>

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- Élményeik, elképzeléseik, képzeteik megjelenítésében biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Színhasználatukban érvényesítik a kedvelt színeket.
- Képalakításban egyéni módon jelezni tudják az elemi térviszonyokat.
- Bátrak, ötletesek az építésben, a téralakításban.
- Formaábrázolásuk változatos, többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat.
- Emberábrázolásaikban megjelennek a részformák, próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével.
- Tudnak formákat mintázni elképzeléseik alapján megfigyeléseik felhasználásával.
- Önállóan és csoportmunkában is készítenek egyszerű játékokat, kellékeket.
- Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat.
- Önállóan díszítenek tárgyakat, az óvónő irányításával képesek az anyagszerúségre törekvő szabályait betartani.
- Elmondják véleményüket az óvodai környezetről, szívesen vesznek részt annak szépítésében.
- Készítést éreznek arra, hogy figyelmüket összpontosítsák, technikai tudásukat aktivizálják.

12. 8. Munka

Cél	Feladat
1. A munka és munkajellegű játékos tevékenység végzésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a személyiségfejlesztést és a közösségi kapcsolatokat. Olyan készségek és képességek kialakítása, mely megteremti a munka értékteremtő, értékmegőrző szerepét, megbecsülését. Pozitívan befolyásolja, a gyermek környezetéhez fűződő kapcsolatát is.	Munka és munkajellegű játékos tevékenységek felajánlásával biztosítunk lehetőséget az önkiszolgálásra, a segítségre az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt és értük (naposi munka, alkalmi megbízások, kerti munka, udvari munka). A munkavégzés rendszeres, folyamatos tevékenységének megteremtése.
2. A kitartás, az önállóság, a felelősség, kötelességteljesítés és a céltudatosság kialakítása. Az óvónő biztosítson lehetőséget a gyermekek önkéntes, belső motivációjából fakadó munkavégzésre a csoportszobában és a szabadban egyaránt. Emellett biztosítsa a munkavégzéshez szükséges feltételeket.	Az örömmel és szívesen végzett játékos tevékenység lehetőségének megteremtése. Önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet- (levélseprés, avar gereblyezés), a növény- (virágápolás, ültetés) és állatgondozás (téli madáretetés, nyári madáritatás) stb. teljesítése. Arra kell törekedni, hogy minden munka tevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek, és teljes önállósággal végezhesék azokat. Megfelelő mennyiségű és megfelelő minőségű eszközök biztosítása a munkavégzéshez olyan helyen, ahol a gyermekek bármikor elérhetik és használhatják.

<p>3. Alakuljon ki a munka iránti tisztelet. A munka eredményének megbecsülése és hasznosságának érteime. A gyerekek bevonása a környezetük rendjének kialakításába.</p>	<p>Megismertetni a gyermeket a munka társadalmi értékével. A gyermeki munka tudatos szervezése, a gyermekkel való együttműködés és folyamatos pozitív értékelés. Papírgyűjtési akciók megszervezése, hulladékgyűjtés, saját környezetünk rendbetétele.</p>
--	--

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- A gyermekek a rájuk bízott munkát önállóan, örömmel végzik.
- Önállóan, pontosan, igényesen végzik a naposi munkát, egyéni megbízatást.
- Örömmel segítenek társaiknak.
- Szívesen közreműködnek a növények, állatok gondozásában.
- Teljes önállósággal használják a munkavégzéshez szükséges eszközöket.
- Tisztelik a felnőttek munkáját. Igyekeznek segíteni a dajka néni munkáját.

13. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az ismeretszerzés, az ismeretek átadása a tevékenységeken keresztül, a tevékenységek, által valósul meg, komplex módon, egymást kiegészítve. Az értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás), az egészséges életmód szokásainak kialakítása és az érzelmi nevelés komplexitása érvényesül az óvodai nevelési program szerint.

Cél	Feladat
<p>1. A gyermeki tevékenységben a megismerő folyamat és a szervezett tevékenység, cselekvés összekapcsolódása, mely a teljes személyiségfejlődését, fejlesztését támogatja.</p>	<p>A gyermekek életkorának megfelelő nevelési módszer megválasztása, pedagógusi magatartás szolgáljon mintaként. Az óvodai nevelés-oktatás az egész nap folyamán az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.</p>
<p>2. Az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.</p>	<p>Az óvodapedagógus - a tanulást támogató környezet megteremtése során - épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.</p>
<p>3. A tanulás feltételének biztosítása a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.</p>	<p>Megismertetni a gyermeket a tudás élethelyzetekben való alkalmazásának fontosságával, és perspektivikusan társadalmi értékével. A gyermeki kérdésekre való válaszadás fontosságának érvényesülése.</p>

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- Nyitottan, érdeklődéssel vesznek részt a tevékenységekben, átéli a megismerés, a tanulás, a gondolkodás, az alkotás örömet.
- Képesek összehasonlítani, csoportosítani, fogalomba besorolni.
- Irányított megfigyelésekre és tapasztalatok értékelésére képesek.” Készek a tanulásra”.

14. Tervezés, szervezés

14. 1. Tervezés

- A tevékenységek komplex módon érvényesülnek.
- Az évszakokhoz kapcsolódóan negyedéves terv készül, a csoport, a gyermekek adottságai és a csoport feltételeinek függvényében az óvodapedagógusok választják meg, hogy a tevékenységek közül mit építenek be a komplex tevékenységbe a pedagógiai program alapján.
- A tevékenységek megtervezéséből kiindulva a nevelés-tanulás komplex *egymásra* hatását figyelembe véve tervezünk.
- A gyermekek ötleteinek, javaslatainak feljegyzése, összegyűjtése a tevékenységek sokszínűségének megtervezését segíti elő.
- Heti nevelési-tanulási tervekészítés.
- Heti rend, napirend összeállítása.
- A gyermekek fejlődésének megfigyelését szolgáló feljegyzések készítése, folyamatos vezetése.
- Nevelői munka elemzése, értékelése. Hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztési tervének folyamatos tervezése.
- Óvodai nevelési céljaink és feladataink ismeretében a pedagógiai ráhatások rendszerét a gyermekek egyéni adottságaihoz igazodva tervezzük meg.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek differenciált egyéni fejlesztése a program alapján.

14. 2. Szervezés

- A csoportok kialakítása az áprilisi beíratás után, a szülők kéréseit figyelembe véve az Intézményvezető döntése alapján történik.
- A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.
- A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermekek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.
- A napi- és heti rendet a gyermekcsoportok óvodapedagógusai alakítják ki.
- Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti

önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.
 - Óvodánkban vegyes életkorú és vegyes részben osztott csoportokkal működünk.
 - Azonos korosztályt nevelő óvodapedagógusok együttesen döntenek el, hogy nevelési és programfejlesztő elképzeléseiket milyen szervezeti keretek között oldják meg. (Folyamatos telephelyi időkeret, kötetlen-kötött, mikro-csoportos, differenciál csoportos, összevont csoportos, több telephelyes csoportszervezésű foglalkoztatási forma.)

14. 2. 1. Tevékenységek szervezésének elvei

Frontális:

- Mozgás (testnevelés, mindennapos testnevelés)
- Verselés, mesélés
- Külső világ tevékeny megismerése (matematika)
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Mikro – csoportos:

- Verselés, mesélés
- Külső világ tevékeny megismerése (matematika)
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Egyéni:

Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint valamennyi tevékenységi formában.

Intézményi szintű program:

Az éves munkatervben meghatározott olyan intézményi szintű szervezési forma, amelyben egyidejűleg minden pedagógus és minden gyermek részt vesz. Sport vagy kulturális bemutató, feladat ellátási helyenkénti kirándulás.

14. 3. Az ismeretek átadásának szervezett időkeretei

	Mozgás napi, heti		Külső világ tevékeny megismerése (matematika)	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
3—4 évesek	10-15'	10-15'	10-15'	10-15'	10-15'
4—5 évesek	10-15'	15-20'	15-20'	15-20'	15-20'
5—7évesek	10-15'	30-35'	25-30'	25-30'	25-30'

14. 4. Napirend

11 órás nyitva tartás van óvoda telephelyein

Időbeosztás

$\frac{1}{2}$ 7 – $\frac{1}{2}$ 8	Közös gyülekező, játék
$\frac{1}{2}$ 8 – 12	Játék, komplex foglalkozások rendszere, tízóraiás, levegőzés, élményszerző séta
12 – 13	Készülődés az ebédhez, ebédeltetés
13 – $\frac{1}{2}$ 15	Gondozási tevékenységek, nagy- középső csoport, délutáni pihenés
$\frac{3}{4}$ 15	Kiscsoport, délutáni pihenés
$\frac{3}{4}$ 15	Gondozási tevékenységek, uzsonnázás, délutáni játék, mozgás, levegőzés
$\frac{1}{2}$ 17 – $\frac{1}{2}$ 18	Összevont csoportban közös játék, tevékenykedés

15. Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Formái változatosak. A személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családokhoz illesztett megoldásait. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodai élet során és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében:

15. 1. Fenntartó - Óvoda

Kapcsolatunk egyrészt a Köznevelési – és Közoktatási törvényből adódóan, és egyéb jogszabályok alapján hivatalos, rendszeres, másrészt támogató, segítő jellegű. Kapcsolattartásunk formája a kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések, tanácskozások.

Lényeges, hogy intézményünk működése - szakmai és gazdasági tekintetben – a mai kor igényeinek megfelelően alakuljon, a gyermekek érdekeit szolgálja.

Az intézményvezető kapcsolatot tart a jegyzővel, a polgármesterrel, illetve szükség szerint a Polgármesteri Hivatal egyéb osztályaival (pénzügy, műszaki, szociális). A felmerülő problémák megoldására keressük az együttműködésen alapuló megoldásokat. A képviselőtestület tagjai bármikor látogathatják óvodáinkat, tájékozódhatnak az óvoda napi működéséről, az óvodában folyó munkáról.

15. 2. Család - Óvoda

15. 2. 1. Kapcsolattartás formái

Az óvoda kiegészíti a családi nevelést. Az együttműködés fontos a gyermekek fejlődése szempontjából, a gyermek harmonikus fejlesztése érdekében.

Ezért óvodánk a kapcsolattartást a következő formában biztosítja a szülő számára:

- Szülői beszoktatás az először óvodába lépő gyermekek esetében.
- Lehetőséget biztosítunk az óvodai életbe való betekintésre a Nyílt hét, szülői munkadélutánok, ünnepek, szervezett óvodai programok alkalmával.
- Szülő-óvodapedagógus párbeszéd az adódó problémák, a gyermek fejlődését befolyásoló tényezők feltárása a gyermek fejlesztése érdekében.
- Segítség a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek szüleinek a gyermekek szocializációs fejlesztése érdekében. Szülői kompetenciák fejlesztése.
- SZMK működtetése.
- Szülői értekezletek tartása legalább 2 alkalommal, ahol a szülő tájékoztatást kap az óvoda programjáról, nevelési eljárásairól, gyermekéről.
- Alkotó délután szervezése a szülőkkel közösen, hagyományos ünnepeinket megelőzően (Karácsony, Húsvét).
- Közös farsangi ünnepség szervezése.
- Közös kirándulás a szülőkkel.

15. 2. 2. Továbbfejlesztési lehetőségeink

- A szülői értekezletek témáinak bővítése. A szülők ismereteinek bővítése nevelési témakörökben.
- Szülői háznál szervezhető foglalkozások lehetőségének biztosítása.
- Az óvoda esztétikumának javításába, eszközeinek fejlesztésébe a szülők bevonása.
- Szülői fórumok megszervezése.
- Szorosabb együttműködés a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében.

15. 2. 3. Kapcsolattartás eredménye

- A szülők bizalommal fordulnak az óvodapedagógushoz, elfogadják javaslatait.
- Megtapasztalja a szülő, hogy a gyermeke biztonságban, szeretetteljes légkörben él az óvodában.
- A szülők többsége részt vesz rendezvényeinken, szervezett programjainkon.
- Többen, szívesen felajánlják segítségüket a programjaink szervezéséhez, óvodánk környezetének szebbé tételéhez, eszközeink fejlesztéséhez.

15. 3. Óvoda - Iskola

15. 3. 1. Kapcsolattartás formái

- Kölcsönös látogatás megszervezése az óvodából-iskolába kerülő gyermekek esetében.
- Kölcsönös meghívás és részvétel a rendezvényeinken.

15. 3. 2. Továbbfejlesztési lehetőségek

- Közös szervezett pedagógiai fórumok tanítónők és óvónők között.
- Együttműködési formák kidolgozása az iskolával.
- Az óvoda nevelési elveinek ismertetése a tanítók körében.
- Az átmenet megkönnyítése érdekében a pedagógiai folyamatok követése.

„Hidacska” program működtetése:

Az óvoda és iskola közötti átmenet megkönnyítése érdekében az együttműködés elmélyítése, egymás közötti horizontális tanulási- továbbképzési, hospitálási programok. A program működési rendjét az SZMSZ szabályozza.

15. 3. 3. A kapcsolattartás eredménye

- A gyermek megismeri az iskola környezetét, a tanítót, tanítókat az iskolába lépés előtt.
- Korrekt partneri kapcsolat alakul ki a két nevelési szintér között.

16. Egyéb kapcsolataink

Óvodai nevelésünk szempontjából fontosnak ítéljük meg a gyermekek szociális fejlődésében segítséget nyújtó Családsegítő Központot, az egészséges fejlődést elősegítő orvost és védőnőt.

Kapcsolatot tartunk fenn a kulturális intézményekkel, szakszolgálat munkatársaival és működtetjük Alapítványainkat.

16. 1. Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Városi Gyámhivatal

Napi kapcsolatban állunk a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal.

- A hátrányos helyzetű gyermekek rendszeres óvodába járásának megvalósításában kérünk segítséget, ezt segíti a gyermekek gondozásba vétele és a családlátogatás.
- A Szolgálat részéről a családok helyzetén próbálnak segíteni, pl. jogi tanácsadás, ruhaadomány, stb.
- A Városi Gyámhivatal, a Családsegítő és az óvoda jelzésére keresi a lehetőséget, hogy a gyermek részére a legoptimálisabb helyzetet találja meg.
- Új gyám kinevezése, családlátogatás, segélyekről tájékoztatás az új gyám részére, figyelemmel kíséri a gyermek új gyámmal kialakult helyzetét.

16. 2. Védőnői szolgálat

- Rendszeres, állandó kapcsolat alakult ki az évek során.
- Évente egyszer a gyermeket a szülő státuszvizsgálatra viszi be a védőnőhöz.
- Szeptember, január, április hónapokban tisztasági vizsgálatot végez az óvodákban, illetve igény szerint.
- Megszervezik a hallásvizsgálatot a kis- és nagycsoportosok számára, s ha szükséges, tovább küldik orvosi vizsgálatra.
- A nagycsoportosok iskolába való beiratkozásánál segítenek a beíratottak ellenőrzésében (névsort adnak, szóbeli tájékoztatást nyújtanak a be nem írt gyermekekről, a névváltozásokról is ők tájékoztatnak).
- Szorosabb együttműködés a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében.

16. 3. Logopédus, pszichológus (Békés megyei pedagógiai szakszolgálat szeghalmi tagintézménye)

- A logopédus minden év elején kiszűri a beszédhibás gyermekeket, heti rendszerességgel részt vesz a logopédiai foglalkozáson.
- A Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei minden év elején előzetes méréseket végeznek a nagycsoportos korosztálynál.
- A pszichológus- pszichopedagógus az óvodapedagógus kérésére bármikor a problémás gyermekek kezelésében útmutatást ad a fejlesztés lehetőségeiről, segít a nevelési helyzetek feloldásában, a közösségi értékrend elfogadtatásában .
- Szükség esetén egyéni fejlesztési programot végez.
- Iskolaérettségi vizsgálatot külön ütemtervben meghatározottak szerint elvégzi azoknál a gyermekeknél, akiknél nem egyértelmű az iskolaérettség.

16. 4. Nagy Miklós Városi Könyvtár és Sárréti Közérdekű Muzeális Gyűjtemény

- A könyv szeretetére nevelés megvalósítása rendszeres könyvtárlátogatással.
- Könyvkölcsönzés, zenehallgatás, mesehallgatás.
- A népi hagyományok ápolásában nagy segítséget jelentenek a múzeum változatos kiállításai. Helytörténeti ismeretek iránti érdeklődés felkeltése.
- Közvetlen együttműködési tevékenységünk a speciális tárlatvezetés biztosítása a múzeum részéről, óvodásaink a kiállításról készült rajzokkal kedveskednek a múzeumnak.
- A múzeum munkatársai óvodai foglalkozást, alkotónapot szerveznek az óvodásaink részére hagyományos anyagok felhasználása (csutkából hegedű, kígyó, ökrös szekér; nádból nádsíp, sárkány készítése).

16. 5. Gyermekünk Jövőjéért Alapítvány, Együtt a Gyermekek Mosolyáért Alapítvány

Az alapítványok céljaik között jelölik óvodáink eszközfelújítását és a játszótér bővítését. A kuratóriumi tagok évente legalább két alkalommal üléseznek. Cél: az adózók SZJA 1%-nak hatékony felhasználása.

16. 6. Szponzorok

Egyedi támogatóink, egyének és szervezetek

- Óvodai ünnepségeinkre tombolatárgyakkal, üdítővel, pénzadománnyal támogatják csoportjainkat.

16. 7. Civil szervezetek

Helyi hagyományaink szerint kapcsolatokat ápolunk helyi szervezetekkel, melyek jeles eseményei és programjai is szerepet kapnak óvodánk életében:

- Az Idősek Otthona lakóit karácsony alkalmával, műsorral és kis ajándékkal köszöntjük.
- Körös-Sárréti Civil Szervezetek Szövetsége
- Szeghalmi Utánpótlás Nevelő FC

16. 8. Kisebbségi szervezetek (Szeghalom Roma Nemzetiségi Önkormányzat)

Óvodánk arra törekszik, hogy nevelési rendszerében a szegregáció és a kirekesztés ellen jogi, szervezeti, és működési intézkedéseket érvényesítsen.

16. 9. Egyház

Kapcsolattartásunk lényege, hogy a szülők igényeinek megfelelően lehetőséget biztosítunk a vallásos világnézettel való ismerkedésre, a városunkban lévő történelmi egyházak közreműködésével. (Református, Katolikus)

Tagóvodánként évente történik felmérés a szülői igényekről, és ennek alapján biztosítjuk a hitoktató számára a helyet, a gyermekek számára a hitéletre nevelést.

Az együttműködés tartalma:

- Heti rendszerességgel hitoktató foglalkozásszervezése az óvodában
- Ünnepek előkészítése

17. Az óvoda gyermekvédelmi tevékenysége

17. 1. Célja:

-A gyermekek védelme az óvodai nevelés eszközeivel és folyamatában.

17. 2. Feladata:

- A gyermekek védelme óvodán belül.
- Az etnikai és a nemzetiségi hovatartozástól függetlenül a gyermekek harmonikus

fejlődésének elősegítése.

- A veszélyeztetettség megelőzése, a már kialakult veszélyeztettség megszüntetése az óvoda sajátos módszereivel, eszközeivel.
  - A hátrányos helyzetű gyermekek bevonása a rendszeres óvodai nevelésbe, fejlődésük elősegítése az intézményes nevelés által.
  - A halmozottan hátrányos gyermekek fokozott óvodai nevelésbe vonása, a szülői kompetenciák fejlesztése a rendszeres és folyamatos óvodáztatás érdekében.
- A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997.XXXI. Törvény értelmében az óvodapedagógus kötelessége, hogy közreműködjön a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Az óvodapedagógusok és a gyermekvédelmi felelős év elején felmérést végeznek az esetleges veszélyeztetettségről, hátrányos helyzetről, melynek összegzése, a kapott mutatók alapján a munkaterv elkészítése, szükség esetén a gyermekjóléti szervekkel való kapcsolatfelvétel a gyermekvédelmi felelős feladata.

17. 3. Tevékenységek

- **a veszélyeztetettség minél korábbi felismerése és jelzése**
A hátrányos helyzet felismerése, megfelelő pedagógiai módszerek alkalmazása a hátrányok enyhítésére.
- **a szülők segítése**
Tájékoztatás információ közvetítés a hátránykompenzációs lehetőségekről (önkormányzati, és szociális alapítványiakról).
- **felzárkóztatás**
A fejlődésben elmaradt gyermekek felzárkóztatásának biztosítása.
Kapcsolatfelvétel speciális intézményekkel, szakemberekhez irányítás.
Családlátogatás.
Megkeresésre szakvélemények készítése a gyermekek fejlődéséről.
- **gyermekvédelem**
A gyermekvédelmi tevékenységek koordinálására gyermekvédelmi felelőst nevezett ki az óvoda.
A gyermekvédelmi felelőssel minden óvodapedagógus tartja a kapcsolatot.
- **programszervezés**
Élményszerű programok szervezése.
Szülők bevonása az óvodai programokba.
- **esélyegyenlőség javítása**
Hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének egyéni fejlesztési tervének elkészítése, nyomon követése.
Korai fejlesztési igények felkutatása, fejlesztés megkezdése.
- **egyedi segítségnyújtás szervezése**
ruhagyűjtés, játékgyűjtés, egyéni -és csoportos segélyakciók kezdeményezése és szervezése.

17. 4. Várható eredmények

Rövidtávon:

Rendszeres óvodába járás.

Középtávon:

Az iskolában a tanulási kudarcok gyakoriságának csökkentése.

Hosszabb távon:

Tanulási, szocializációs és társadalmi esélyek javítása.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozóan általánosan:

- A gyermekek önmagukhoz képest fejlődnek, jól érzik magukat az intézményben.
- A felismert hátrányok csökkennek egy-egy gyermek esetében.
- A veszélyeztetett gyermek a lehető legkorábban megkapja a szakember segítségét.

18. Tehetséggondozás az óvodában

Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, nyilvántartása, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és az intézményen kívüli együttműködések lehetőségeivel. A mikrocsoportos tevékenység szervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a kiemelten tehetséges gyermekek nevelésében. A tehetséggondozást a tehetségpontokhoz való kapcsolódás segíti.

A gyermek legmegfelelőbb fejlődésének alapfeltétele a nyugodt, békés környezet és a gyermekhez mért igényesség, azaz elegendő érdeklődés és követelmény.

A különleges tehetség megnyilvánulhat mozgásban, szociális képességekben, művészeti adottságokban, vagy átlagon felüli intellektusban.

A tehetségdefiníció hat eleme:

1. Magas IQ, az általános intellektuális tehetség alkotó elemei:
  - a jó memória,
  - kérdezni tudás,
  - lényeglátás,
  - következtetés,
  - figyelem,
  - kommunikáció,
  - eredeti ötletek,
  - eredetiség.

2. Speciális tehetségfajta

Gardner szerint hétféle speciális képességcsoport különíthető el:

- nyelvi,
- zenei,
- matematikai-logikai,
- vizuális, térí,
- testi-mozgásos,
- szociális-interperszonális,
- intraperszonális.

3. Kreativitás.

4. Motiváció, szorgalom, kitartás.

5. Érzelmi érettség, kudarcűrítés.

A tehetség élete szélsőséges és nagyon sok kudarcot hoz a siker emellett.

6. Kellő kapcsolatrendszer.

A tehetséges gyermek intellektuális jellemzői:

A tehetséges gyerekek már a fejlődés korai szakaszában eltérő kognitív viselkedést mutatnak.

Kognitív jellemzők:

- Szimbólumok és szimbólumrendszerek használata
- Koncentrációs kapacitás
- Szokatlanul jó memória
- Fejlődési előnyök bizonyos területeken
- Korai nyelvfejlődés (gazdag szókincs, szokatlan szófordulatok)
- Kíváncsiság, tudásvágy
- Önálló tanulásra való hajlam
- Sokrétű érdeklődés
- Kreativitás, eredeti, szokatlan ötletek

A tehetséggondozás célja:

- megismerni a tehetséget a különböző társadalmi rétegekben,
- megérteni a tehetség és megjelenési formáit,
- segíteni, hogy a gyermek, tanuló saját képességeit felismerje, fejleszthesse,
- kielégíteni a gyermek szükségleteit (megismerési, elfogadottsági, alkotási, biztonsági),
- ösztönözni motivációját, kíváncsiságát és kreativitását,
- bevonni a problémáinak megoldásába,
- erősíteni a személyiségét, hogy vállaljon vezető szerepet,
- felkészíteni, hogy testileg, szellemileg egészséges, kreatív felnőtt váljék belőle.

A tehetséggondozás feladata:

- A megfelelő ösztönző környezet biztosítása.
- Nyugodt, elfogadó, érzelmileg biztonságot adó környezet megteremtése a gyermeki tevékenység kibontakozásához.
- A szülővel való konstruktív együttműködés a gyermek további fejlődése érdekében

19. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése, óvodai fejlesztése

A 20/2013 EMMI rendelet szerint az óvodai nevelés kötelező feladata a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése, fejlesztése.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének egyik legfőbb záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éveit meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető kompetenciák, készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig – megterhelés nélkül – rendkívül hatékonyan fejleszthetők. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarcokat.

A szegényebb családok gyermekei öt éves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben szociálisan kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest. Az elmaradás oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönzése a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek okozta terheltség, és az otthoni környezet hiányosságai miatt. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. Nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy a hátrányos helyzetből származó lemaradások szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve, velük együttműködve sikeresen ellensúlyozhatóak, csökkenthetőek. A szülőkkel való együttműködés a szülők és nevelők közötti tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Az óvodai integráció jellemzői

- Meghatározza az óvodai nevelés azon területeit, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében.
- Az óvodai integráció legfőbb jellemzője a gyermekközpontú és a családorientált szemlélet.
- Az óvodai integráció ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgáltatókkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

20. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésével kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

20. 1. A tevékenység célja:

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése, egyéni adottságaik figyelembe vételével, és a szakemberek ajánlásainak megfelelő megoldásokkal.

20. 2. A tevékenység formái:

- Korai felismerés
- Kapcsolatfelvétel a nevelési tanácsadóval vagy a szakértői bizottsággal
- Kapcsolatfelvétel a szülővel
- A szakértői vélemény alapján differenciált fejlesztés
- Az egyéni fejlesztési program kidolgozása, megvalósítása, dokumentálása
- Szakemberek bevonása a fejlesztésbe
- A fejlődés eredményeiről évente értékelés
- Kontrollvizsgálatok megszervezése

20. 3. A tevékenység eredménye:

A sajátos nevelési igénynek megfelelően a fejlődés, a fejlesztési folyamat eredménye nevelési területenként kimutatható és az elvárhatóval összemérhető.

21. A pedagógiai munkát segítő eszközök

Az intézmény eszközfejlesztése az elfogadott éves munkatervben szükség szerint intézkedési tervben meghatározottak szerint teljesül.

- A meglévő eszközök folyamatos pótlása az elhasználódás ütemében.
- Feladat ellátási helyenként differenciáltan egyedi fejlesztések megvalósítása külső forrást biztosító pályázati program lehetőségei szerint.

21. 1. Eszközfejlesztés eljárási rendje

A fenntartó által elfogadott intézményi éves költségvetés része a szakmai anyag és eszközbeszerzés is. A költségvetés keretein belül kis értékű beszerzésről az elfogadott éves munkaterv alapján az intézményvezető dönt.

A nagy értékű beszerzéseket, fejlesztéseket évenként előre meg kell tervezni. A beszerzés módjáról az intézményi kezdeményezés alapján a fenntartó dönt. A külső források bevonása, pályázati lehetőségek igénybe vétele esetén a fejlesztéseknek minősülő esetekben az önrész vállalására csak a fenntartó jogosult. A fejlesztésnek nem minősülő beszerzések esetén a többletforrások mértékéig az intézmény is vállalhat kötelezettséget.

22. Nevelési program hatályossága és felülvizsgálata

22. 1. Időbeli hatályosság

Ezen nevelési program érvényességi ideje négy évre szól, 2013. 09. 01-2017. 08. 31-ig.

22. 2. A nevelési program értékelése, felülvizsgálata

- a nevelési programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- Az óvoda vezetése a nevelési programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósítását folyamatosan ellenőrzi.
- A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a nevelési programban megfogalmazott általános célok megvalósulását.
- A 2016/2017-es nevelési év során a nevelőtestületnek a nevelési program teljes felülvizsgálatát, értékelését el kell végeznie, és szükség esetén ezen programot módosítania kell, vagy teljesen új nevelési programot kell kidolgoznia.

22. 3. A nevelési program módosítása:

- A nevelési program módosítására az óvoda vezetője, a nevelőtestület bármely tagja, a nevelők szakmai munkaközösségei, az óvodaszék, a szülői szervezet, az óvoda fenntartója tehet javaslatot.
- A nevelési program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé.
- A módosított nevelési programot a jóváhagyást követő nevelési év első napjától kell bevezetni.

22. 4. A nevelési program nyilvánosságra hozatala:

- Az óvoda nevelési programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. A nevelési program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
- az óvoda fenntartójánál, az önkormányzatnál
  - az óvoda irattárában
  - az óvoda telephelyeinek vezetőinek irodájában
  - az óvodai nevelői szobájában, a nevelők szakmai munkaközösségeinek és minőségirányítási csoportjának vezetőinél.

23. A nevelési program elfogadása és jóváhagyása

Az óvodai nevelési program nevelőtestületi beterjesztése megtörtént.

Kelt: Szeghalom, 2013. június 13.

Felelős: Mikéné Erdei Erika Intézményvezető

PH

Mikéné Erdei Erika

1.) Az összevont előzetes nevelőtestületi állásfoglalás megtörtént

Kelt: Szeghalom, 2013. augusztus 30.

Felelős: Mikéné Erdei Erika Intézményvezető

PH

Mikéné Erdei Erika

2.) A szülői szervezet véleményezte a beterjesztett nevelési programot. A véleményezést az ülésről készült jegyzőkönyv tartalmazza.

Kelt: Szeghalom, 2013. augusztus 30.

Felelős: SZMK elnök

Ibolya Kincses Anikó

3.) A Közalkalmazotti Tanács véleményezte a beterjesztett nevelési programot. A véleményezést az ülésről készült jegyzőkönyv tartalmazza.

Kelt: Szeghalom, 2013. augusztus 30.

Felelős: Közalkalmazotti Tanács elnök

Pórné Gaboné

5.) A véleményezések alapján átdolgozott óvodai nevelési programot a nevelőtestület elfogadta.

Az ülésen elhangzott véleményeket és a döntést az ülésről készült jegyzőkönyv tartalmazza.

Kelt: Szeghalom, 2013. augusztus 30.

Felelős: Mikéné Erdei Erika Intézményvezető

P.H.

Mikéné Erdei Erika

Szeghalom, 2013. augusztus 30.

Melléklet

A szülők igényeit figyelembe véve óvodánkban lehetőség nyílik zenés tornán való részvételre. Heti egy alkalommal nagycsoportos korosztály részére.

<p>Zenés torna</p> <p>A gyermekek harmonikus mozgásfejlődésének elősegítése, a zene által mozgás-ritmusérzék fejlesztése. Megfelelő eszközhasználat tudatosítása, gyakorlása. Szabálykövetés, szabálytudat alakítása. Mozgás, mozgásos játékok megszerettetése. Mozgásigény kielégítése.</p> <p>Együttműködni a családdal a mozgás megszerettetésében, felhívni a szülők figyelmét ennek fontosságára.</p>	<p>A mozgás a gyermek természetes megnyilvánulása, az óvodás korú gyermekeknek nagy a mozgásigényük. Feladatunk a mozgásigény kielégítése minél változatosabb formában (játék, eszköz, hely).</p> <p>Önkéntes alapon heti egy alkalommal lehetőség nyílik zenére történő gimnasztikai foglalkozáson való részvételre. Zenével kapcsolatos játékokkal ismertetjük meg a gyerekeket. A különböző tornaeszközök megfelelő használatát sajátítják el.</p> <p>A zenével összefüggő mozgásos játékokkal a szabálytudat erősítése történik életkornak megfelelően. A legfőbb feladat, hogy élvezzék a mozgást, a mozgásos játékokat és ezekben szívesen vegyenek részt.</p>
--	--

Hagyományainkhoz, ünnepeinkhez, évszakokhoz kapcsolódó tevékenységeink

Húsvét – Tojásdíszítés változatos felületen (papír, lisztgyurma, mézeskalács, kifújt és főtt tojás). A hagyományos népi technikák (festés növényekkel, díszítés növényi nyomatokkal, írókázás, stb.) és a hagyományos népi motívumok (osztókörös minták, „tyúkláb”, „kakastaréj”, stb.) megismerése és alkalmazása. A mai, modern vizuális díszítő technikák megismerése és alkalmazása – üvegfestés, mozaikolás, díszítés magvakkal, szalvéta technika, stb.). „Tojásfa” készítés – tojáskiállítás.

Erdei Óvoda – aktív és alkotó részvétel a népi kismesterek – fazekas, kosárfonó, nemezkészítő, kötélgyártó – kipróbálással egybekötött bemutatóin (agyagozás, korongozás, nemezelés, stb.). A természeti környezetben alkalmazható játékeszközök barkácsolása (szélforgó, papírcsónak, papírsárkány). Építés vízből és homokból – homokvár, várarak, csatorna, híd, alagút, stb. Növény- és virágszövés. Növénypréselés és növényhatározó album készítése.

Gesztenye Nap – Alkotás, ábrázolás változatos vizuális technikákkal (origami, üvegfestés, kasírozás, visszakarcolás, stb.). Termés bábok, figurák, mécsesek, levélképek, levélnyomatok, plakettek, stb. készítése őszi termések (gesztenye, makk, csipkebogyó, kökény, stb.), színes falevelek felhasználásával.

Tök-Jó Hét – Alkotás, ábrázolás változatos vizuális technikákkal - „mozgókák” és függődíszek, tök-mag mozaik, tök-meséskönyv készítés, üvegmatricázás, üvegfestés. Alkotó munkadélután szülőkkel - tök-faragás, töklámpás, tök-fej, lopótök madáretető, tök-csörgő, tök-hintó, tök-házikó, tök-mécses készítés. Tök-lámpás kiállítás.

Mackó Nap – Alkotás, ábrázolás változatos technikákkal. Medve hajtogatása (origami), bábozás, dramatizálás kellékeinek elkészítése, macis ceruzatartó, saját mackó „portréja”, „szobra”, üvegfestés, felületfestés 1-2-3 színnel (a medvefajtától függően), öltögetés, gomb varrás (szemek, orr, fülek), „méhkaptár”- gyurma sodrása, feltekerése, macis termékek, áruk tervezése, barlang készítése kasírozással, árny- kép, árny-báb készítés, plakett készítés, lisztgyurmázás, medve készítése kavicsokból, átalakítással, festéssel, színezéssel, üvegfestéssel, festés üvegre, méhviasz medál, mézes-mackó sütés, díszítés, mackónyomda (dúc) készítés dekorgumiból, mackó készítés dekorgumiból (pl. kulcstartó), gipszkiöntés, dekorálás, visszakarcolás, frottázs, hűtőmagnes készítése. A vizuális tevékenység helyeinek kibővítése. Természetes anyagok használata, folyamatos gyűjtése.

Takarítási Világnap – Hulladékból változatos játékok (kirakók, társasjátékok, párosítók, célba-dobók, lépegetők, dominók, labirintus, stb.), használati eszközök (ceruzatartó, pénztárca, nyomda, stb.) készítése. „A szemét nem játék, vagy mégis?!?” - kiállítás rendezése.

Autómentes Világnap – A „füstmentes” és a környezetet károsító közlekedési eszközök és a Földre való hatásuk ábrázolása változatos vizuális technikákkal. A rajzokból, alkotásokból kiállítás rendezése.

Állatok Világnapja – Állatok alkotása (házi, kedvenc, vad, állatkerti, elképzelt, mesebeli, stb.). Az állatok külső tulajdonságainak, az irántuk érzett szeretet, segítőkészség képi ábrázolása változatos vizuális technikákkal. Kiállítás rendezése - olyan sík-, vagy térbeli alkotásokból, ami természetes anyagból – termésből, terményből, levélből, stb. készül és a gyermek, otthon a szüleivel, családjával közösen készíti.

Víz Világnapja - A természetes vizeink, a tenger és az óceán élővilága, a vízvédelem - alkotás, ábrázolás változatos technikákkal. Tengeri élőlények készítése papírból. Vízi közlekedési eszközök barkácsolása. Akvárium készítése papírból. Halastó készítése papírból. Meseillusztráció. Részvétel a meghirdetett rajzpályázatokon. Kiállítás a vízről.

Környezetvédelmi Világnap - Újrahasznosító tevékenységek – Játék „hulladékokkal” - „Hulladékszobrászat”, papírvirágok (tulipán, nárcisz) készítése tojástartóból (vágás, festés), CD-tok memória játék (rajzolás, színezés), papírforgó készítése (vágás, illesztés), mozaikkép összerakás, „Földünk csak egy van!” - Rajzkiállítás. „Hulladékból valamit” kiállítás - szelektív hulladékgyűjtés és újrahasznosítás bemutatása